

Sotsiaalhoolekande seaduse ja sotsiaalseadustiku üldosa seaduse muutmise seaduse (erihoolekandeteenused) eelnõu

Sirlis Sõmer-Kull

Hoolekandeteenuste poliitikajuht
Sotsiaalministeerium, 2026

SOTSIAALMINISTEERIUM

Peamised muudatused

Sotsiaalhoolekande seaduse ja sotsiaalseadustiku üldosa seaduse muutmise seaduse (erihoolekandeteenused) eelnõu

Eesmärk: abi kiiremini, kodule lähemal ja vähema asjaajamisega.

1 Vähem asjaajamist ja lihtsam teenuse korraldus

Menetlus viiakse üle STARi, teenuse osutamise protsess on lihtsam ja osapooli vähem koormav, sh hindamisandmeid riskasutatakse, selged tähtajad teenusele asumiseks, kvaliteetsemad osutajad jm

2 Kodulähedased teenuskohad

Omavalitsuse loodud uutele kohtadele suunatakse eelkõige oma elanikke

3 Vajaduspõhine järjekord

Kiireloomulise teenuse vajadusega inimene saab teenusele esmajärjekorras

4 Lihtsam omaosalus

Arvestatakse ainult riiklikku pensioni ja töövõimetoetust

1.1. Vähem asjaajamist: andmete riskasutus

PRAEGU

Samu andmeid esitatakse korduvalt SKA-le ja omavalitsusele, abivajadust hinnatakse paralleelselt.

EDASPIDI

- Omavalitsus ja SKA kasutavad olemasolevaid hindamisandmeid STARs
- SKA edastab hindamisandmed teenuseosutajale koha ettevalmistamiseks
- SKA saab erihoolekandeteenuse vajaduse hindamisel kasutada hariduse ja õppimise andmeid EHISest ning õppeasutuse õpilase individuaalse arengu jälgimise andmeid

OODATAV MÕJU

- Inimesele ja lähedastele vähem avaldusi ja korduvaid hindamisi
- Omavalitsuse ja SKA töökoormus väheneb
- Teenusvajaduse hindamisel saab paremini arvestada õppimise andmetega
- Parem ülevaade inimese teenustekonnast

STAR-i arenduse kulu, kõik muudatused: [ca 1,2 mln € (välisvahendid); püsikulu 180 000 € SKA/TEHIK]

Jõustub: 01.08.2027 (STAR live)

1.2. Lihtsam teenuse korraldus

PRAEGU

Teenusele asumiseks on erinevatel teenustel erinevad tähtajad.

EDASPIDI

- Teenusele asumine kokkulepitud päeval, hiljemalt 30 päeva jooksul koha pakkumisest
- Kui inimene ei tule pöörduda tähtaja jooksul, tasub SKA teenuseosutajale kuni 30 päeva eest
- SKA võib keelduda lepingust osutajaga, kellega leping on 3 aasta jooksul rikkumise tõttu lõpetatud
- Teenuse lõpetamise otsuse jõustumise tähtaeg lüheneb 6 kuult 4 kuule

OODATAV MÕJU

- Kohad täituvad kiiremini ja järjekord liigub
- Teenusele asumiseks on üle teenuste ühtsed tähtajad
- Teenuseosutaja saab koha rahulikult ette valmistada
- Teenusesaajad on kaitstud ebausaldusväärsete osutajate eest

Jõustub: 01.01.2027

1.3. Lihtsam teenuse korraldus: Teenuse jätkamine ilma uue taotluseta

PRAEGU

Teenuse jätkamiseks tuleb esitada uus taotlus kuigi vajalikud andmed on SKA-l juba olemas.

EDASPIDI

- Kehtib inimesele, kellel on kehtiv õigustatuse otsus ja kes soovib teenust jätkata – kasutab teenust või on järjekorras
- SKA hindab teenusevajadust teenuseosutaja kokkuvõtva hinnangu põhjal enne otsuse lõppemist
- Uut taotlust ei ole vaja – kehtib inimese esialgne tahteavaldus

OODATAV MÕJU

- Teenus jätkub katkestusteta
- Inimesel ja lähedastel on vähem asjaajamist ja kaob risk, et teenus katkeb
- SKA saab korduvhindamised aegsasti planeerida ja halduskoormus väheneb

Jõustub: 01.08.2027

2. Kodulähedased teenuskohad

PRAEGU

SKA suunab omavalitsuse loodud kohtadele inimesi järjekorrast üle Eesti, erinevatest omavalitsustest.

EDASPIDI

- Omavalitsuse asutuse loodud uutele kohtadele teiste omavalitsuste elanikke ei suunata
- Erand on võimalik teenuseosutaja nõusolekul
- Kehtib kohtadele, mille tegevusluba antakse alates 01.01.2027

OODATAV MÕJU

- Omavalitsusel on kindlus ja motivatsioon kohti luua
- Omavalitsusel on lihtsam täita oma ülesandeid inimese ees, kui inimene jääb elama lähipiirkonda
- Inimene saab teenust kodu lähedal, sidemed lähedastega säilivad
- Teenuskohti luuakse juurde sinna, kus neid päriselt vaja on, kus inimesed elavad

Jõustub: 01.01.2027

3. Vajaduspõhine järjekord

PRAEGU

Kõik on ühes järjekorras – kohapakkumisi tehakse järjekorra positsiooni alusel

EDASPIDI

- Teenusele suunamisel arvestatakse teenuse vajaduse kiireloomulisust
- Kiireloomuline on olukord, kus viivitus ohustab tervist, turvalisust või toimetulekut
- Järjekorra pidamise korra sh kiireloomulisusega arvestamise tingimused kehtestab minister määrusega

OODATAV MÕJU

- Kõige kriitilisemas olukorras inimesed jõuavad teenusele ja saavad abi kiiremini

Jõustub: 01.01.2027

4. Lihtsam omaosalus

PRAEGU

Omaosaluse arvestamisel lähevad arvesse mitmed tulud (pension, kogumispension, töist tulu jm).

Isik tasub omaosalust tootlustuse ja majutuse eest.

EDASPIDI

- Arvesse võetakse ainult riiklik pension ja töövõimetoetus
- Pärast omaosalust ja tulumaksu jääb inimesele alles endiselt vähemalt 15%
- Kui tulust ei piisa, katab puuduva osa riik

OODATAV MÕJU

- Arvestus on lihtne ja inimesele ette teada
- Muid tulusid ei pea tõendama
- Sissetuleku jälgimine ja puudujääva osa hüvitamise IS lahendus on lihtne ja väikese ressursikuluga

Jõustub: 01.01.2027

Aitäh!

SOTSIAALMINISTEERIUM